

# Savivaldybių žinios



LIETUVOS SAVIVALDYBIŲ ASOCIACIJA

Nr. 12 (748)

2016 m. balandžio 30 d.  
Kaina 0,65 euro cento  
Išėina šeštadieniais



## TELŠIUOSE prabyla septynios meno kalbos

4–5 p.

Per iškilmingą Lietuvos kultūros sostinės atidarymą Didžiojoje žemaičių sienoje atidengta meninė plokštė, kurioje pavaizduotas didysis Žemaitijos žemėlapis. Centre iš kairės – prof. A. Žebrauskas, prof. R. Inčirauskas, rajono meras P. Kuizinas

Romo Gurklio nuotr.

### Lietuva nuo A iki Z

Kaišiadorys – rajonas tarp keturių sostinių \_\_\_\_\_ 6–7 p.

Naujas biokuro katilas Jurbarke šilumą atpigins ir kauniečiams \_\_\_\_\_ 8 p.

Miestą ir rajoną sujungė dviračių takas \_\_\_\_\_ 15 p.

### K. Miškinienė:

Gerai ketinimai kartais apsunkina nekaltų žmonių gyvenimą \_\_\_\_\_ 19 p.





# TELŠIUOSE PRABYLA SEPTYNIOS MENO KALBOS

BARBORA GAUDUTĖ



Balandžio 15 d. iš įvairių šalies vietų į Telšius sugužėjo buvę telšiškiai ir svečiai, norintys dalyvauti pirmame Lietuvos kultūros sostinės renginyje. Tą dieną Didžiojoje žemaičių sienoje atidengta meninė plokštė, pristatanti senąsias Žemaitijos ribas, pirmą kartą duris atvėrusioje Telšių miesto arenoje surengtas iškilmingas koncertas „Sugrįžimai“.

## DIDĖJA SUSIDOMĖJIMAS MIESTU

„Vien žinia, kad Telšiai tapo Lietuvos kultūros sostine, leido mums pajusti, kuo tai svarbu mūsų miestui ir miesto gyventojams. Per pirmuosius nepilnus keturis mėnesius turistų skaičius ūgtelėjo 7 procentais. O juk tai ne patys palankiausi turizmui mėnesiai, – pastebėjimais dalijasi Telšių rajono meras Petras Kuizinas. – Didėjantis svečių skaičius skatina verslo plėtrą. Jau dabar du verslininkai planuoja naujų ne mažiau kaip 60 vietų viešbučių statybą. Taigi Lietuvos kultūros sostinės vardas žmonėms teikia žinią, kad Telšiai yra patrauklus miestas gyventi, investuoti arba pradėti verslą. Keturi jauni gydytojai nori ateiti dirbti į Telšius! Padėsime jiems visomis išgalėmis įsitvirtinti. Lietuvos kultūros sostinės vėliavos nešimas suteikia mums labai dideles galimybes ir, be abejo, didelę atsakomybę.“

Lietuvos kultūros sostine Telšiai tapo parengę kultūros renginių ciklą „Ant septynių kalvų – septynios meno kalbos“. Skirtingą meno sritį kuruoja Lietuvos kultūros sostinės 2016 ambasadoriai. Programa truks septynis mėnesius. „Septynetas yra sėkmės, kūrybos, ateities simbolinis skaičius. Juolab kad Telšiai, kaip ir Roma, stovi ant septynių kalvų, kuo mes labai didžiuojamės ir džiaugiamės“, – sako meras.

Rajono mero P. Kuizino teigimu, šių metų Lietuvos kultūros sostinės išskirtinumas yra tai, kad rūpinamasi skirtingų socialinių grupių žmonėmis. Nepamiršamos nei šeimos su vaikais, nei socialinės rizikos asmenys, nei neįgalieji. „Nuolat rūpinamasi, kad visi didžiutęsi galėdami prisidėti prie kultūros sostinės renginių. Ir tai jau matome per tvarkomą namų aplinką, per besikeičiantį žmonių požiūrį, nes kultūra ir grožis yra svarbiausi dalykai, skatinantys žmogaus visokeriopą augimą“, – pabrėžia P. Kuizinas.



Telšiečius sveikina Raseinių rajono delegacija

„Švėisa tor etė per momis patius. Kuožnos žmoguos, pabovės Telšius, je anon graže prijemi, parvež į savą kraštą dėdėle gražės žėnės. Mes nesam dėdėle tortingi, bet svetius prijemam geriau kap gruzina“, – merui pritaria Žemaičių kultūros draugijos Telšių pavieto pirmininkas Andrius Daciūs.

## ATGIMĖ SENASIS ŽEMĖLAPIS

Pirmojo renginio dieną Telšius užtvindė svečiai iš Šiaulių, Palangos, Raseinių, Kretingos ir kitų šalies miestų. Telšiškių pasveikinti atvyko Ukmergės, Raseinių, Elektrėnų, Plungės ir kitų savivaldybių vadovai ir daugelis kitų svečių.

„Mes turime Didžiąją žemaičių sieną. Joje numatytos vietos tam tikriems Žemaitijos istorijos ir kultūros momentams. Vieną jų įprasminame ir pradėdami Lietuvos kultūros sostinės renginių ciklą“, – pažymi rajono meras.

„Tai šeštoji meninė plokštė žemaičių sienoje. Šįkart pristatome didįjį Žemaitijos žemėlapi, sudarytą XVII a. Prancūzijoje. Įamžinti ir mūsų sąmonėje įsitvirtinę literatūriniai simboliai – žemaičių meška ir aukštaičių žirgas, – savo darbą pristato menininkas prof. Romualdas Inčirauskas ir pajuokauja: – visą laiką maniau esąs imigrantas, o pagal šį žemėlapi Žemaitiją nuo mano gimtųjų Anykščių skiria vos 8 kilometrai.“

Plokštei pasirinktas 1659 m. Paryžiuje išleistas N. Sansono D' Abeberville žemėlapis, kuriame pažymėta apie 100 Žemaitijos miestų ir miestelių.

„Tada Žemaitija buvo labai didelė“, – pabrėžia R. Inčirauskas, prie ką tik sukurto darbo – vieno iš daugybės per kelis gyvenimo dešimtmečius Telšiuose šiam miestui menininko padovanotų darbų.

„Ant šios plokštės matome, kad Biržai ir Šakiai yra Žemaitijos dalis. Kai kam, kas nežino Žemaitijos istorijos, bus tikrai „šakės“. Bet jei iš dešimties penki kris negyvi, o likę



penki pradės domėtis istorija, mūsų tikslas bus pasiektas, – pajuokauja ilgametis Telšių rajono vyriausiasis architektas, kultūros sostinės ambasadorius, Didžiosios žemaičių sienos sumanytojas aplinkos ministro patarėjas profesorius Algirdas Žebrauskas. – Pasaulyje yra tik dvi sienos – tai Didžioji žemaičių siena ir Kinų siena, kuri šiek tiek ilgesnė už mūsų. Tačiau kas tie 6 tūkstančiai kilometrų?”

Didžioji žemaičių siena pradėta kurti 2010 m. Joje įrengtos vietos devynioms plokštėms. Taigi liko paruoštos vietos dar trims plokštėms, jamžinsiančioms Žemaitijai, Europai ir visam pasauliui svarbius istorijos ir kultūros įvykius, kuriuose dalyvavo Žemaitija. „Žemaitija yra šiandieninės Lietuvos atrama. Tik mes tai užmirštame ir pritempiame prie XIX a. pradėtų kurti regionų. O juk Žemaitija yra toks pat regionas, kaip Bavarija, kaip Škotija, kaip Velsas, kurie ir šiandien gyvi Europoje. Gaila, kad mes, lietuviai, savo istoriją perdirbinėjame, pritempinėjame, – pažymi A. Žebrauskas. – Mūsų tikslas – parodyti neperdirbtą istoriją, kad žmogus, apsilankęs Žemaitijos sostinėje, sužinotų svarbiausius jos faktus.“

### SUGRĮŽO PER „SUGRĮŽIMUS“

Tikro telšiškių ir svečių antplūdžio sulaukė Telšių miesto arenoje surengtas iškilmingas atidarymo renginys „Sugrįžimai“. Renginį pradėjo Lietuvos kultūros sostinės drabužiais pasidabinusi etnokultūros ambasadorė Loreta Sungailienė. Ji pristatė vedėjus telšiškius Valdą Bičkutę, Nijolę Narmontaitę, Alfredą Bumblauską, Mindaugą Stasiulį. „Mes sugrįžome, nes baisiai mylime savo gimtąjį miestą“, – į žiūrovus kreipėsi aktorė, rašytoja N. Narmontaitė.

Telšių miesto seniūnas Kazys Lečkauskas, Žemaičių kultūros draugijos Telšių pavieto pirmininkas A. Dacius ir Žemaičių kultūros draugijos pirmininkas Stasys Kasparavičius ambasadoriams įteikė žemaičių pasus su ypatingu antspaudu. „Aš galio pasakytė tik vėina – eso grynaveislis žemaitis“, – juokavo baletu primarijus Nerijus Juška.

Susirinkusiuosius pasveikino Telšių rajono meras P. Kuizinas. Seimo narys ir ambasadorius V. Gedvilas perdavė Seimo Pirmininkės Loretos Graužinienės linkėjimus. Žemaitiškai į susirinkusiuosius kreipėsi švietimo ir mokslo ministrė Audronė Pitrėnienė.

Ambasadoriaus D. Katkaus dovana telšikiams ir svečiams – klasikinės muzikos styginių kvarteto pasirodymas. Kultūros sostinės pirmajame renginyje dainavo aktorė ir dainininkė Rasa Rapalytė, etnomuzikologė L. Sungailienė, profesorė Sabina Martinaitytė su auklėtine Monika Pleškyte, šoko baletu primarijus N. Juška su balerina K. Tarasevičiūte ir Lietuvos sportinių šokių čempionai Ieva Urbonaitė ir Joris Sangaivičius. Akompanavo ir grojo „gyva“ tik šventei suburta buvusių telšiškių instrumentinė grupė.

„Esame nustebę, kad „Sugrįžimai“ pritraukė tiek daug žiūrovų. Akivaizdu, kad telšikiškai ir miesto svečiai pasilgę kultūros! Džiaugiamės skirtu dėmesiu, nes kiekvienas į renginį atėjęs žmogus mums ypač svarbus. Šventę išvydo



Lietuvos kultūros sostinę pristato (iš dešinės) Telšių rajono meras P. Kuizinas, administracijos direktorius S. Urbonas, Žemaitijos turizmo centro direktorė Kristina Miliuvienė ir Telšių kultūros centro direktoriaus pavaduotojas Linas Ulkštinas

beveik 1500 žmonių. Apmaudu, kad „Sugrįžimų“ renginio dalis žiūrovų negalėjo pamatyti, nes dėl ribotų vietų arenoje į ją nepateko. Suprantame, kad dėl to teko nusivilti, tačiau privalėjome laikytis saugumo reikalavimų, tad tikimės žiūrovų sulaukti kituose Lietuvos kultūros sostinės 2016 renginiuose“, – aktyvaus domėjimosi renginiais tikisi organizatoriai.

### LAUKIA NAUJI RENGINIAI

Dar nenutilus atidarymo akordams rajono meras P. Kuizinas kviečia į naujus kultūros sostinės renginius. Gegužės viduryje sporto mėgėjų laukia Lietuvos futbolo federacijos organizuojamas futbolo turnyras, kuriame varžysis geriausias šalies A lygos ir I lygos komandos. Bus atidarytas ilgas lauktas Telšių miesto stadionas.

Gegužės 27–29 d. laukia įspūdingas šokio savaitgalis „Trys dienos, trys skirtingos šokio idėjos“. Birželio 16–19 d. vyks X vaikų ir jaunimo folkloro festivalis „Aš pasiejau vėiną popą“.

Liepos 23-oji skirta Lietuvos karybos dienai. Tada bus atidengtas Durbės mūšio paminklas. Paminklo autorius – skulptorius Algirdas Bosas. Idėjos autorius prof. A. Žebrauskas.

Rugpjūčio 13 d. ant Zakso kalno vyks VI gyvosios muzikos festivalis „Aš toks vienas“. Gruodžio 6-ąją bus įžiebta miesto eglė ir dovanojamas miuziklas „Dvylika mėnesių“. Tą pačią dieną vyks ir baigiamasis sostinės renginys „Dėkingumo perlai“, kuriame Žemaitijos sostinė perduos gintaras padabintą kultūros medį 2017 metų Lietuvos kultūros sostinei – Klaipėdai.

„Tai tik pagrindiniai renginiai. Iš viso per šiuos metus Telšiuose įvyks apie 70 įvairiausių renginių“, – pažymi rajono meras P. Kuizinas.

### KULTŪRA KAINUOJA

„Kultūra ne taip pigiai kainuoja, – pažymi Telšių rajono savivaldybės administracijos direktorius Saulius Urbonas. – Kai sužinojome, kad Telšiai tapo Lietuvos kultūros sostine, apėmė džiaugsmas, bet kai pradėjome dėti išlaidas, pamatėme, kad tai reikalauja nemažų finansų. Norisi padaryti gerai. O tai kainuoja. Formuodami šių metų biudžetą atskira eilute numatėme kultūros sostinės renginiams reikalingas lėšas. Esu dėkingas rajono politikams, kad nereikėjo jų įkalbinėti. Tad šių metų biudžete kultūros sostinės renginiams numatyta 100 tūkst. eurų. Tačiau matome, kad numatytų pinigų neužteks. Artimiausiu metu kreipsimės į rajono tarybą, prašydami papildomai skirti apie 50 tūkst. eurų.“

Kultūros ministerija kultūros sostinės renginiams yra skyrusi 59 tūkst. eurų. Administracijos direktorius pasidžiaugia, kad sulaukiama ir verslininkų, nevyriausybinų organizacijų paramos. Tikimasi iš rėmėjų gauti apie 30 tūkst. eurų. „Sulaukėme ir kaimyninių savivaldybių paramos. Kuriant ne tik Žemaitijai, bet ir visoms Baltijos šalims svarbiam Durbės mūšiui įamžinti paminklą, mus parėmė aplinkinės savivaldybės“, – kaimyniškais santykiais dalijantis išlaidomis pasidžiaugė S. Urbonas.

Vilniaus mero Remigijaus Šimašiaus linkėjimus telšiečiams pristato Vilniaus miesto savivaldybės Socialinių reikalų ir sveikatos departamento direktoriaus pavaduotoja Rasa Laiconienė



Kaišiadorys įsikūrę tarp keturių istorinių Lietuvos sostinių. Miesto pavadinimas kilęs nuo totorių kilmės bajoro Chašaidaro pavardės, pirmą kartą paminėtos 1565 m., ir giminės vardu pavadintos gyvenvietės Košaidarvos, dokumentuose minimos nuo 1590 m. Tačiau gyvenvietė pradėjo augti tik XIX a. pabaigoje tiesiant geležinkelį. Lenkams okupavus Vilniaus kraštą, Kaišiadorys tapo buvusios Trakų apskrities, o 1926 m. – ir vyskupijos centru. Mieste gyveno žymūs žmonės – Prezidentas Algirdas Mykolas Brazauskas, Dievo tarnas arkivyskupas Teofilius Matulionis, kardinolas Vincentas Sladkevičius, profesorius Viktoras Ruokis ir kiti.

Kaišiadorių rajonas pasižymi patogia geografine padėtimi, jis ribojasi su dviem ilgiausiomis Lietuvos upėmis – Nemunu ir Nerimi. Rajone vyrauja maisto gamybos ir perdirbimo įmonės. Veikia keletas paukštynų, medienos apdirbimo ir baldų gamybos įmonės. Svarbią vietą užima ir žemės ūkis. Patogus Kaišiadorių miesto ir rajono išdėstymas, geras susisiekimas leidžia perspektyviai planuoti teritorijas pramonei, agroturizmui, verslo plėtrai. Čia gyvena apie 32 tūkst. gyventojų.

Mintimis apie rajoną dalijasi Kaišiadorių rajono savivaldybės vadovai.

## APIE KAIŠIADORIS

1862 m. per Kaišiadoris pravažiavo pirmasis traukinys.

1919 m. iš Kaišiadorių į Radviliškį išvyko pirmasis Lietuvos traukinys.

1926 m. Kaišiadoryse įkurta vyskupija. 1935 m. baigti statyti Vyskupijos rūmai, kurios 1931 m. suprojektavo architektas Vaclovas Michnevičius.

1966 m. Rumšiškėse įkurtas Lietuvos liaudies buities muziejus. Jis užima beveik 200 ha. Šiuo metu tai vienas didžiausių muziejų po atviru dangumi Europoje. Jame saugoma daugiau nei 80 tūkst. etnografinių eksponatų, iš kurių apie 140 – pastatai.

1992 m. vasario 18 d. paleistas pirmasis Kruonio hidroelektrinės agregatas. Tai vienintelė hidroakumuliacinė elektrinė Baltijos šalyse, veikianti Lietuvos energetinėje sistemoje.

2006 m. Guronų kaime esančioje kardinolo Vincento Sladkevičiaus tėviškėje atidarytas Rožinio slėpinių parkas. 2007 m. prie Kaišiadorių bažnyčios pastatyta kardinolo skulptūra.

# LIETUVA nuo A iki Z



## KAIŠIADORYS – RAJONAS TARP KETURIŲ SOSTINIŲ



**Savivaldybės meras  
VYTENIS TOMKUS**

Savivaldybės meru dirbu pirmą kadenciją. Iš privataus verslo į politiką nusprendžiau pasukti jausdamas didelį gyventojų nusivylimą ir siekdamas inicijuoti rajone pokyčius.

Pagrindiniai mano tikslai yra: užtikrinti veiklos skaidrumą ir viešumą, skaidrius viešuosius pirkimus, pasiekti, kad valdžia tarnautų žmonėms, pritraukti investicijų, atnaujinti apleistą viešąją infrastruktūrą, sukurti tokią aplinką, kurioje žmonės norėtų gyventi ir dirbti. Siekiami platesnio gyventojų įtraukimo priimančias sprendimus, praėjusiais metais organizavome atvirus Strateginio planavimo komisijos posėdžius dėl pagrindinių miesto infrastruktūros atnaujinimo darbų, rengėme viešus svarstymus dėl miesto aikštės rekonstrukcijos projekto, gyventojų apklausas dėl riedlenčių aikštelių įrengimo vietos, dėl dviračių tako pratęsimo nuo Kaišiadorių iki Žiežmarių, dėl buvusio paplūdimio prie Kiemelių ežero atkūrimo ir kt.

Praėjusiais metais užbaigėme pradėtus statybų projektus: miesto turgaus paviljono statybą, Meno mokyklos, Žiežmarių bibliotekos, darželio-mokyklos „Rugelis“ rekonstrukciją, Tradicinių amatų centro Žasliuose statybą, Kaišiadorių ligoninės pastato remontą ir kitus tęstinius projektus. Tenkindami gyventojų poreikius rajone įsteigėme keturias naujas ikimokyklinės grupes darželiuose. Šiais metais planuojame įsteigti dar keletą grupių ir sudaryti sąlygas į darželius patekti visiems vaikams. Praėjusiais metais pirmą kartą dalis rajono darželių veikė ir vasarą. Atsižvelgdami į jaunimo poreikius ir siekdami plėsti sporto infrastruktūrą, Kaišiadoryse įrengėme riedučių ir riedlenčių aikštę.

Po gerą dešimtmetį vykusių diskusijų ir nepanaudotų galimybių praėjusiais metais nusprendėme sutvarkyti vieną svarbiausių rajono nekilnojamojo turto paveldo objektų – buvusią Žiežmarių medinę sinagogą. Šiuo metu aktyviai domimės įvairiomis tarptautinėmis programomis, siekdami pritraukti lėšų sinagogai sutvarkyti. Sutvarkytoje sinagogoje planuojame įrengti ekspozicijų salę, kurioje būtų pristatoma buvusios gausios miestelio ir viso rajono žydų bendruomenės istorija, dalis išlikusios medinės sinagogos patalpų būtų skirta Kultūros centro



veiklai. Įgyvendinus šį projektą buvusi sinagoga turėtų tapti svarbiu turizmo ir kultūros objektu, galbūt paskatintų smulkiųjų verslų atsiradimą. Siekdami sudaryti geresnes sąlygas kurtis verslui, šiais metais pradėsime ir rajono bendrojo plano keitimo procedūras.

Ateinančiais metais imsime pagrindines miesto Gedimino gatvės ir jos prieigų rekonstrukcijos, atnaujinsime apšvietimą, želdinius, įrengsime dviračių taką, automobilių stovėjimo aikštes. Taip pat pradėsime buvusio kino teatro pastato rekonstrukciją, pritaikydami ją daugiafunkcei veiklai – Turizmo ir verslo informacijos centro, verslo inkubatoriaus, jaunimo centro veikloms. Pradėsime paplūdimio ir poilsio zonos prie Girelės II tvenkinio tvarkymo darbus, žiedinės sankryžos Gedimino g. ir Paukštininkų g. įrengimą, pėsčiųjų ir dviračių takų, apšvietimo įrengimą Gudienos gyvenvietėje ir daugelį kitų darbų.

Labai rimtai ruošiamės renginiui „Paukščių festivalis“, kuris vyks pirmą kartą birželio 4 d. Kaišiadorių miško estradoje. Šiame renginyje kviečiame dalyvauti ne tik kaišiadoriečius – laukiname svečių iš visos Lietuvos. Renginio programa bus labai įvairi ir apims paukščių parodą, paukščių akademiją, linksmašias varžybas, vakare vyks koncertai.



**Savivaldybės mero pavaduotojas  
ALGIMANTAS JANAVIČIUS**

2015 metais Vyteniui Tomkui laimėjus tiesioginius mero rinkimus, gavau pasiūlymą prisijungti prie mero komandos – dirbti pavaduotoju. Sutikau, nes jau nuo 1996 metų su nedidelėmis pertraukomis esu išrenkamas savivaldybės tarybos nariu. Per tą laikotarpį teko vadovauti Ūkio ir Kontrolės komitetams, būti įvairių komisijų nariu.

Pagrindinės mano veiklos sritys – savivaldybės įmonių veiklos priežiūra, socialinės paramos bei socialinių paslaugų teikimo kontrolė, seniūnijų ūkinė veikla, kaimo plėtra ir kaimo bendruomenių veikla, kultūros paveldo puoselėjimas, valstybės ir savivaldybės turto valdymas, civilinės saugos, vandentvarkos, energetikos projektų įgyvendinimo kontrolė, šilumos ūkio priežiūra ir kt.

Praėjusiais metais buvo sutvarkytas Kaišiadorių kultūros centro salės apšvietimas ir įgarsinimas. Suremontuota Vaclovo Giržado progimnazijos sporto salė, laiptinės, pakeistas pradinio mokymo skyriaus pastato stogas. 2015 metais buvo baigtas Rumsiškių miestelio geriamojo

vandens ir nuotekų tvarkymo projektas, atnaujinti Kaišiadorių miesto nuotekų magistraliniai tinklai, kas leido gerokai sumažinti avarijų skaičių. Nuo 2016 metų tokie projektai bus vykdomi ir gyvenvietėse, kuriose gyvena daugiau nei 200 gyventojų. Taip pat bus rekonstruojami vandens geležies šalinimo įrenginiai.

Apmaudu, kad lėšų trūkumas neleidžia išasfaltuoti visų svarbių žvyrkelių, sutvarkyti kaimo kelių, tačiau džiaugiamės, kad praėjusiais metais skaidriai vykdant viešuosius pirkimus pavyko sutaupyti apie 20 proc. lėšų ir atlikti daugiau darbų. Ne visos gyvenamosios vietovės apšviestos tamsiu paros metu. Ne visos turi centralizuotus vandentiekio ir kanalizacijos tinklus. Stringa daugiabučių ir visuomeninių pastatų atnaujinimas. Šiais metais planuojame įrengti apšvietimą bent vienoje gyvenvietėje. Ypač daug dėmesio skirsime daugiabučių namų atnaujinimui, nes kaišiadoriečiai, gyvenantys jau atnaujintuose daugiabučiuose namuose, pajuto didžiulę naudą.

Norisi tikėti, kad rajono gyventojai greitai pajus vykdomų darbų naudą ir mūsų rajonas taps patrauklus ne tik čia gyvenantiems, bet ir numatantiems čia investuoti, ketinantiems įsikurti su šeimomis gyventojams. Tai leidžia daryti puiki rajono geografinę padėtis, išplėta susisiekimo sistema tiek geležinkeliu, tiek visuomeniniu transportu, geras mokyklų ir vaikų darželių tinklas.



**Administracijos direktorius  
ČESLOVAS NEVIERA**

Kaišiadorių rajono savivaldybės administracijos direktoriaus pareigas pradėjau eiti nuo 2015 metų balandžio 27 d., nes buvau išrinktas savivaldybės tarybos nariu ir pirmajame balandžio 16 d. posėdyje dalyvavau kaip savivaldybės tarybos narys. Ankstesnes dvi kadencijas dirbau administracijos direktoriaus pavaduotoju, tad savivaldybės administracijos funkcijos man gerai žinomos.

Džiugina tai, kad Kaišiadorių rajono savivaldybės 2015 metų biudžeto patikslintas pajamų (mokesčių, pajamų, dotacijų ir sandorių) planas įvykdytas 100,6 proc. (planas – 25023,9 tūkst. Eur, įvykdyta – 25175,1 tūkst. Eur).

Šiemet vienu iš prioritetų laikyčiau pasirengimą 2014–2020 metų ES finansavimo laikotarpio investicijoms gauti – investicinių projektų ir techninių darbo projektų parengimą. Finansavimo prisidėjimo prie investicinių projektų užtikrinimas yra viena didžiausių

problemų daugumai savivaldybių. Pavyzdžiui, 2015 metais savivaldybės administracija paėmė 1806,3 tūkst. Eur ilgalaikių paskolų prisidėti prie investicinių projektų (planas buvo 1969,3 tūkst. Eur). Dėl nuo sausio 1 d. įsigaliojusių naujų apribojimų šiais metais galime skolintis tik 400 tūkst. Eur. Paskola savivaldybei nėra didžiulė našta, nes iki šiol sėkmingai vykdėme įsipareigojimus.

Turėtų pastebimai pagražėti ir mūsų miestas. Numatyta rekonstruoti Kaišiadorių miesto aikštę su prieigomis. Bus sutvarkyti inžineriniai tinklai, pakeista aikštės danga, įrengti suoliukai, fontanas, pasodinti aikštei tinkami želdiniai. Šiais metais turėtų prasidėti ir Kaišiadorių miesto A. M. Brazausko parko tvarkymas. Prezidento A. M. Brazausko vardu pavadintame parke bus įrengti fontanai, pastatyti nauji suoliukai, atnaujinti želdiniai, takeliai, įrengti treniruokliai, vaikų žaidimų aikštelė. Planuojame pradėti ir Kaišiadorių viešosios bibliotekos pastato rekonstrukciją, tęsti Kaišiadorių ligoninės kapitalinį remontą, Rumsiškių vyskupo Antano Baranausko gimnazijos sporto salės statybą.



**Administracijos direktoriaus pavaduotojas  
TOMAS VAICEKAUSKAS**

Nuo 2015 metų liepos 20 d. pradėjau dirbti administracijos direktoriaus pavaduotoju. Šios pareigos man yra naujas gyvenimo iššūkis. Man pavesta organizuoti ir koordinuoti savivaldybės veiklą švietimo, sporto, kultūros, socialinės paramos, aplinkosaugos srityse ir programų bei projektų, susijusių su ES, nacionalinių ir kitų fondų skiriama parama, rengimą.

Aplinkos apsaugos srityje pagrindinis tikslas – pagerinti atliekų surinkimo veiksmingumą, išsaugant švarią aplinką. Planuojama statyti 15 butų daugiaaukštį namą ir įrengti socialinius būstus, taip užtikrinant veiksmingesnę pagalbą sunkiai gyvenančioms šeimoms. Įrengus riedučių ir riedlenčių parką, pavyko jaunimą „ištraukti iš namų“ ir taip padidinti jo fizinį aktyvumą. Jau šių metų rudenį Kaišiadoryse turėtų prasidėti ilgai laukta miesto stadiono rekonstrukcija, kurios metu planuojama įrengti dirbtinės dangos futbolo aikštę, tribūną žiūrovams, bėgimo takus, dvi lauko teniso aikštes, minkštos dangos krepšinio aikštelę. Tikimės, kad tai padės pakelti sporto lygį rajone. Rekonstruotas stadionas atitiks LFF II lygos reikalavimus, ir jame galės vykti šios futbolo lygos varžybos.

## GERI KETINIMAI KARTAIS APSUNKINA NEKALTŲ ŽMONIŲ GYVENIMĄ



KRISTINA MIŠKINIENĖ

**Nuo liepos 1 d. pagal Gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymą įsigalioja nauja įtraukimo į gyvenamosios vietos neturinčių asmenų apskaitą tvarka. Nuosavų būstų neturintys ir prieš savivaldybių prisiregistravę asmenys nuo šių metų sausio 1 d. iki liepos 1 d. turi deklaruoti tikrą gyvenamąją vietą, pavyzdžiui, nuomojamame bute.**

### PRIE SAVIVALDYBIŲ REGISTRUOTIS GALĖS TIK BENAMIAI

Nuo liepos 1 d. į gyvenamosios vietos neturinčių asmenų apskaitą ribotam terminui savivaldybės galės įtraukti tik benamius, taip pat asmenis, palikusius vaikų globos namus ar šeimyną, atliekančius bausmę pataisos įstaigose ar laikomus tardymo izoliatoriuose, bei tuos, kurie teismo sprendimu gydomi specializuotose psichikos sveikatos įstaigose.

### GALI NUKENTĖTI NIEKUO NEKALTI NUOMININKAI

Jau praėjusį rudenį man į Socialinių reikalų ir darbo komitetą pradėjo skambinti savivaldybių atstovai dėl gyventojų, kurie šiuo metu į gyvenamosios vietos neturinčių asmenų apskaitą yra įtraukti prieš savivaldybių (Lietuvoje tokių asmenų yra daugiau negu 100 tūkst.), problemų. Iškart kreipiausi į Vidaus reikalų ministeriją, atkreipdama dėmesį į tai, kad jų parengtas įstatymas, siekiantis mažinti nelegalią būsto nuomą ir kitus piktnaudžiavimus, gali savo tikslo nepasiekti, o tik pakenkti daliai prieš savivaldybių gyvenamąją vietą deklaravusių gyventojų. Jie dėl nuo jų nepriklausančių aplinkybių nuo liepos 1 d. praras savo teises ir garantijas. Man buvo pažadėta, kad Vidaus reikalų ministerija atkreips dėmesį į minėtą problemą ir pateiks įstatymo pataisą.

### PAŽEIDŽIAMIAUSIA VISUOMENĖS DALIS GALI PRARASTI SAVO TEISES IR GARANTIJAS

Neseniai surengėme pasitarimą su atsakingais Lietuvos savivaldybių asociacijos, savivaldybių, Vidaus reikalų ir Socialinės apsaugos ir darbo ministerijų bei Registrų centro atstovais, kuriame paaiškėjo, kad padėtis nepasikeitė. Registrų centro duomenimis, šiuo metu prieš savivaldybių yra prisiregistravę 103 tūkst. asmenų. Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ir savivaldybių atstovai atkreipė dėmesį į tai, kad dauguma šių asmenų yra įtraukti į laukiančių socialinio būsto asmenų sąrašus. Tai socialiai remtini asmenys, kurie susiduria su dideliais sunkumais, ieškodami galimybių deklaruoti gyvenamąją vietą pagal naujus Gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymo reikalavimus, nes būsto savininkai atsisako savo būstuose registruoti nuomininkus. Pasak Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Lietuvos savivaldybių asociacijos atstovų, be deklaruotos gyvenamosios

vietos likę žmonės bus išbraukti iš sąrašų socialiniam būstui gauti, neteks teisės gauti piniginių socialinę paramą ir kitas socialines išmokas. Be to, kils problemų dėl minėtų asmenų vaikų priėmimo į švietimo įstaigas, sveikatos paslaugų teikimo. Visi sutiko, kad atsakingos tarnybos turi stiprinti būstų nuomotojų kontrolę, mažindamos nelegalios nuomos mastus, tačiau dėl to neturi nukentėti pažeidžiamiausia visuomenės dalis.

### BŪSTO NUOMOS EKSPERIMENTAS NEPAVYKO

Jau daugiau kaip metai galioja Paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymo pakeitimai, kurie gyventojams suteikia naujas galimybes gauti paramą būstui išsinuomoti. Asmenys ir šeimos, turintys teisę į socialinį būstą ir rinkos sąlygomis nuomojantys tinkamą būstą iš fizinių ar juridinių asmenų (išskyrus savivaldybes), turi teisę į nuomos ar išperkamosios nuomos mokesčių dalies kompensaciją.

Reikia pripažinti, kad sugriežtinus įstatymą siekiančių gauti socialinį būstą žmonių eilės sumažėjo beveik du kartus, tačiau būsto nuomos eksperimentas nepavyko. Šiuo metu eilėse įrašyta daugiau nei 37 tūkst. žmonių. Nauja paramos forma – būsto nuomos kompensacija – 2015 m. pasinaudojo tik 90 asmenų šešiolikoje savivaldybių. Savivaldybėms 2015 metams būsto nuomos ar išperkamosios būsto nuomos mokesčių dalies kompensacijoms mokėti buvo skirta daugiau nei 3,5 mln. eurų valstybės biudžeto specialių tikslinių dotacijų, panaudota – 4,1 tūkst. eurų.

Pavyzdžiui, Druskininkų savivaldybei 2015 metams būsto nuomos ar išperkamosios būsto nuomos mokesčių dalies kompensacijoms mokėti skirta valstybės biudžeto tikslinė dotacija – daugiau kaip 57 tūkst. eurų. Būsto nuomos mokesčių dalies kompensacijomis 2015 m. pasinaudojo tik trys šeimos. Nepanaudota liko per 56 tūkst. eurų, t. y. 98 proc. skirtos dotacijos. Savivaldybių atstovų nuomone, nepanaudotas lėšas būtų tikslinga panaudoti socialiniam būstui remontuoti, įsigyti ir pan.

### KODĖL GYVENTOJAI NESINAUDOJA JIEMS SIŪLOMOMIS KOMPENSACIJOMIS?

Pasitarime dalyvavę Vilniaus, Kauno, Ukmergės, Druskininkų savivaldybių atstovai teigė, kad apie 80 proc. asmenų ir šeimų, įrašytų į asmenų ir šeimų, turinčių teisę į paramą būstui išsinuomoti, sąrašą, būstą nuomoja privačiame sektoriuje. Tačiau minėtos šeimos neturi galimybės pasinaudoti būsto nuominigijų kompensacija dėl tų pačių priežasčių – būsto savininkai, nuomojantys savo būstą, nesutinka sudaryti ir įregistruoti nuomos sutarčių, vengdami legalizuoti gaunamas nuomos pajamas.

### ĮREGISTRAVAU ĮSTATYMO PATAISĄ

Visos išdėstytos problemos buvo išdėstytos Socialinės apsaugos ir Vidaus reikalų ministerijų atstovams, kurie žadėjo atsižvelgti į šias problemas ir tobulinti teisės aktus. Atsižvelgdama į tai, kad nuo Gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymo pakeitimo įstatymo priklauso ir kitų įstatymų (t. y. Paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti, Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams) įgyvendinimas, įregistravau pataisą, kuria siūlau pratęsti Gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymo pakeitimo įstatymu nustatytą 6 mėnesių terminą dar pusei metų, t. y. iki 2016 m. gruodžio 31 d., kad nenukentėtų pažeidžiamiausia visuomenės dalis.





# PROJEKTAS

## „KULTŪRA VISIEMS“ PRANOKO LŪKESČIUS

KAROLINA BALTMISKĖ

**Balandžio 21 d. Kultūros ministerijoje vyko spaudos konferencija, skirta Lietuvos ir Norvegijos projekto „Kultūra visiems“ rezultatams aptarti.**



### PASIRINKTAS TEISINGAS KELIAS

Į spaudos konferenciją ir po jos vykusią baigiamąją projekto konferenciją susirinko projekto vykdytojo – Lietuvos liaudies kultūros centro (LLKC) bei visų projekto partnerių – „Trondheim Vikinglag“, Biuskeriudo apskrities savivaldybės, Lazdijų, Molėtų, Pasvalio, Tauragės, Šiaulių ir Utenos rajonų savivaldybių atstovai (**nuotr.**).

Spaudos konferenciją pradėjęs LLKC direktorius Saulius Liausa pabrėžė, kad nuo 2015 m. rugsėjo iki 2016 m. balandžio įgyvendintas projektas svarbus visiems Lietuvos kultūros darbuotojams, nes jame buvo analizuojamos labai aktualios temos. „Tarptautinio projekto metu skirtingas tradicijas ir pasaulėvaizdžius turinčių šalių kultūros darbuotojai užmezgė ilgalaikius ryšius, dalijosi vertinga senosios norvegų ir lietuvių kultūros patirtimi. Šis projektas svarbus ir tuo, kad sudarė galimybes kultūros darbuotojams tobulėti. Juk šiuo metu pati reikalingiausia investicija yra investicija į žmogų, – projekto svarbą apžvelgė LLKC direktorius. – Akivaizdu, kad ten, kur dirba geras specialistas, puikūs rezultatai pasiekiami net neturint pakankamai pinigų.“

„Po šio projekto peršasi išvada, kad Lietuva, sugrįžusi prie savo šaknų ir puoselėjanti savo tautinę kultūrą, yra teisingame kelyje. Net neturėdami daug pinigų, mes esame daug padarę. Be savo šaknų, savo praeities nebūsime įdomūs nei sau, nei pasauliui. Pritraukia mūsų išskirtinumas“, – pritarė Molėtų kultūros centro direktorė Inga Narušienė.

### LEMIA INICIATYVA

Kaip pažymėjo S. Liausa, mūsų šalies kultūros darbuotojams buvo įdomu susipažinti su Trondheimo patirtimi saugant ir populiarinant vikingų kultūrą, to paties laikotarpio kultūrą imasi gaivinti ir ne vienas Lietuvos klubas. Spaudos konferencijoje dalyvavusi „Trondheim Vikinglag“ atstovė Ingrid G. Aune Nilsen sakė, kad anksčiau panaši situacija buvo ir Norvegijoje. „Buvo susibūrusios entuziastų grupelės, kurios domėjosi ir senaisiais amatais, ir ginklais, ir senaisiais drabužiais, jie ir dainuodavo senąsias dainas, šokdavo senuosius šokių. Ir visos tos grupelės veikdavo atskirai, – „Savivaldybių žinioms“ pasakojo Ingrid. – Prieš septynerius metus pasiūlėme visoms grupelėms susivienyti ir kartu organizuoti tą veiklą. Pasiūlymas buvo gana greitai priimtas, nes kartu dirbant atsirado daugiau galimybių ir patiems tobulėti, ir veiklą labiau išplėsti. Pagaliau labai svarbu buvimas kartu, draugystė, ko labai trūksta šiuolaikiniams žmonėms.“

Projektas, atskleidęs norvegų patirtį saugant ir puoselėjant savo tautiškumą, kurio vienas iš elementų yra tautinis kostiumas, paskatino kitaip vertinti ir savo tautinius drabužius. „Norvegai tautiniu kostiumu vilki ir per Norvegijos nepriklausomybės dieną, ir per šeimos šventes, kitus renginius“, – pasakojo „Trondheim Vikinglag“ atstovė.

Naujas iniciatyvas skatina pažinti su Biuskeriudo savivaldybės patirtimi puoselėjant tautinių šokių tradicijas. „Tas tradicijas jie puoselėja jau trečią šimtmetį, nes tautinių šokių festivalius norvegai rengia nuo 1896 metų“, – pažymėjo S. Liausa ir pasidžiaugė, kad šokio tradicijos ir Lietuvoje įgyja naujas formas.

### DĖMESYS EDUKACIJAI

Projekto partnerių iš Norvegijos pasiteiravus, kuo juos nustebino Lietuvos kultūra, Biuskeriudo apskrities savivaldybės atstovė Mette Indrehus sakė, kad ją nustebino naujomis technologijomis aprūpinti muziejai. Pasak jos, Norvegijos muziejuose daugiausia dėmesio skiriama ne naujausioms technologijoms, kurios plėtojasi sparčiau negu galimybės jomis naudotis, bet edukacinėms programoms, per kurias vaikai, jaunimas, šeimos per eksponatus susipažįsta su šalies ir krašto istorija. Svarbiausia, kad jie nėra pasyvūs stebėtojai, bet tampa aktyviais dalyviais. Molėtų kultūros centro direktorė I. Narušienė pažymėjo, kad šioje srityje mūsų muziejai turi labai daug neišnaudotų rezervų. Jos pastebėjimu, Lietuvoje reikėtų

veiksmingiau panaudoti ir turimas patalpas. „Norvegai labai daug investavo į erdvių modeliavimą. Ir, manau, tai teisingas sprendimas. Jie labai greitai, be didesnio vargo iš didelės erdvės suformuoja kelias mažas“, – įspūdžiais dalijosi I. Narušienė.

### SPECIALISTŲ MOKYMAI

S. Liausos pastebėjimu, projektas buvo labai svarbus ir kultūros darbuotojų mokymui. Žinių ir patirties jie galėjo pasisemti per tris vizitus į Norvegiją. 15 projekto dalyvių iš Lietuvos viešėdami Trondheime praplėtė savo žinias apie nematerialiojo kultūros paveldo išsaugojimą, populiarinimą, bendruomenių įtraukimą į kultūrinę veiklą, istorinių kostiumų atkūrimo metodologiją. Per antrąją vizitą, stebėdami jaunimo šokių festivalį, jie susipažino su vaikų šokių mokymo metodika. Per trečią vizitą Drameno savivaldybėje jie susipažino su kultūros politika. Norvegai turi labai daug kultūros finansavimo galimybių. Vien kultūros taryba per metus perkirsto daugiau nei 130 mln. eurų, Lietuva – tik 15 mln. eurų“, – spaudos konferencijoje sakė S. Liausa ir pasidžiaugė, kad projektas „Kultūra visiems“ suteikė galimybes organizuoti kultūros darbuotojų mokymus.

Į vasario mėnesį Klaipėdoje ir kovo mėnesį Trakuose vykusias dvi vadovų ir kultūros darbuotojų akademijas susirinko po 16 dalyvių iš kiekvienos projekte dalyvaujančios savivaldybės. Jiems paskaitas skaitė režisierius Gytis Padegimas, edukologas, rašytojas Tomas Staniulis ir kiti garsūs lektoriai, kurių, kaip teigė centro direktorius, pasikviesti kultūros darbuotojai be tarptautinių projektų pagalbos finansiškai nėra pajėgūs.

Administracinių ir viešųjų gebėjimų mokymuose vadovams dalyvavo 16 kultūros centrų vadovų. Padedant psichologei Filomenai Žurauskienei ir įvaizdžio bei viešųjų ryšių konsultantei Ritai Mikailienei, jie mokėsi administravimo, lyderystės, komunikacijos, komandinio darbo, kūrybiškumo skatinimo. Vienadieniai seminarai vyko visose projekte dalyvaujančiose savivaldybėse. Šių mokymų tikslas – padėti kultūros darbuotojams, valstybės ir savivaldybės darbuotojams tobulinti administracinius gebėjimus, stiprinti vidinės komunikacijos įgūdžius, skatinti konstruktyvų komandinį darbą. „Per aštuonis mėnesius mes apmokėme 120 kultūros darbuotojų, – pažymėjo S. Liausa. – Nuo šių metų Lietuvos liaudies kultūros centrui perduota nauja funkcija – šalies kultūros darbuotojų mokymas. Per metus apmokysime 1700 specialistų. Šis projektas mums buvo mokykla, kaip organizuoti mokymus, kad jie suteiktų žmogui daugiausia naudos. Vienas pats nedaug ką sugalvosi. Naujos idėjos ateina bendraujant ir bendradarbiaujant.“

*Projektas yra vykdomas pagal programą „Gebėjimų stiprinimas ir institucinis valstybės, paramos gavėjos, ir Norvegijos viešųjų institucijų, vietos ir regioninės valdžios bendradarbiavimas“ ir yra finansuojamas iš Norvegijos finansinio mechanizmo lėšų.*